

Витаминдер

(группы)

Витаминдер – тағамның құрамында болатын ерекше ағзалық қосылыстар

Витаминдерді 1880ж. орыс дәрігері Н.И.Лунин ашты

Тәулігіне қажетті барлық витаминдер мөлшері – 180-200 г

* Авитаминоз – ағзада витамин жетіспеуі

* Гипервитаминоз- витаминдерді шектен тыс пайдалану

ВИТАМИНДЕР

СУДА ЕРИТІНДЕР:
С,РР,В тобындағы
витаминдер

МАЙДА ЕРИТІНДЕР:
А,Д,Е,К

ВИТАМИН

РЕТИНОЛ

тәулігіне қажетті мөлшері	2,5-10,5мг
қызметі	ағзаның, шаш, тырнақтың өсуіне қатысады
жетіспесе	ақшам соқыр, тері құрғауы
кездеседі	қызыл, сары жемістерде; бауыр, сүт, жұмыртқа сарысы

ВИТАМИН

тәулігіне қажетті мөлшері

2,5 мг

қызметі

сүйек ұлпасы мықтылығына әсер етеді

жетіспесе

балаларда “Мешел” ауруы

кездеседі

балық майында, уылдырығында, жұмытқа сарысында, бауырда, сүт өнімдерінде

КАЛЬЦИФЕРОЛ

ВИТАМИН

Т
О
К
О
Ф
Е
Р
О
Л

тәулігіне қажетті мөлшері	10-20мг
қызметі	ағзаның зат алмасу және көбеюіне қатысады
жетіспесе	бедеулік, қаңқа бұлшықеттері қатаяды
кездеседі	көкөніс, астық тұқымдастарының дәнінде, жұмыртқада, өсімдік майында

ВИТАМИН

Ф
И
Л
Л
О
Х
И
Н
О
Н

Тәулігіне қажетті
мөлшері

0,2-0,3 мг

қызметі

қанның ұюына әсер етеді

жетіспесе

қан ұюы баяулайды
(гемофилия)

кездеседі

көкөністерден жасалған
салат, томатта, өсімдік
майында, жұмыртқада

ВИТАМИН

**ТӘУЛІГІНЕ
ҚАЖЕТТІ
МӨЛШЕРІ**

60-100МГ

ҚЫЗМЕТІ

иммунитет жақсартады

ЖЕТІСПЕСЕ

қырқұлақ

КЕЗДЕСЕДІ

жаңа піскен көкөністе, жемістер,
тұздалған орамжапырақ

А
С
К
О
Р
Б
И
Н

Қыш.

ВИТАМИН

Т
И
А
М
И
Н

ТӘУЛІГІНЕ ҚАЖЕТТІ МӨЛШЕРІ	2,3мг
ҚЫЗМЕТІ	қарын,жүректің , жүйке жүйесі қызметтеріне әсер етеді
ЖЕТІСПЕСЕ	бери-бери ауруы
КЕЗДЕСЕДІ	түрлі жарма қалдығында, сүт өнімінде,жемістерде

ВИТАМИН

ТӘУЛІГІНЕ ҚАЖЕТТІ МӨЛШЕРІ	3-4 мг
ҚЫЗМЕТІ	зат алмасу, көзге, қан жасалу мүшелерінің қызметіне
ЖЕТІСПЕСЕ	қасаң қабықтың қабынуы
КЕЗДЕСЕДІ	ашытқы, көкөніс, етте, сүт өнімдерінде

Р
И
Б
О
Ф
Л
А
Б
И
Н

Витамин

Ц
И
А
Н
К
О
Б
А
Л
А
М
И
Н

Тәулігіне қажетті мөлшері	2-3 мг
қызметі	қан түзілуіне , жүйке ұлпасының өсуін реттеуге қатысады
жетіспесе	қан аздық
Кездеседі	бауыр,балық,бүйрек,жұмыртқа

ВИТАМИНДЕР

PP

НИКОТИН
ҚЫШ.

тәулігіне қажетті мөлшері	15-25
қызметі	ішек қарын қызметіне әсер етеді
жетіспесе	көпіршіктер, дақтар пайда болады, пеллагра ауруына шалдығады
кездеседі	қара нан, бауыр, жержаңғақ

ТАПСЫРМАЛ

AP

- Есте сақтау қабілеттеріңізді тексеріп көрейік. Мен қазір тоқтамай 30 шақты өсімдіктекті жануартекті тағамдардың, витаминдердің кез келген сөздің атауларын атап шығамын. Сіздер жазып үлгерулеріңіз керек.

Бағалау шкаласы:

- 30-22 сөз - 5 ұпай
- 21-15 сөз – 4 ұпай
- 15-9сөз – 3 ұпай
- 9-1 сөз – 2 ұпай
- Жаңа жазған сөздеріңіздің ішінен бес тағамды алып, құрамында қандай витаминдер кездесетінін жазамыз.

Бағалау шкаласы:

Тапсырма толық орындалса – 5 ұпай

Төртеуі орындалса - 4 ұпай

Үшеуі орындалса – 3 ұпай

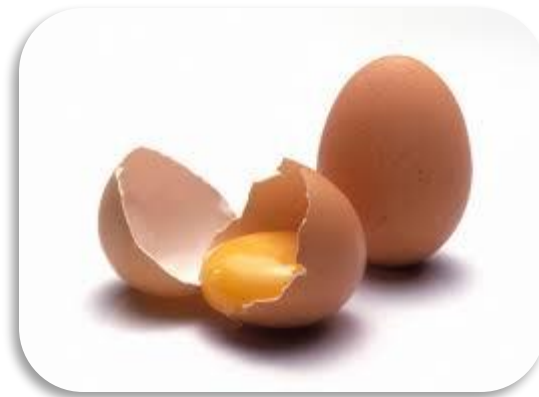

р/с	Витамин атауы	Ауру атауы
1	А	Пеллагра
2	С	Ақшам соқыр
3	Д	Қасаң қабақ қабынуы
4	Е	Қан аздық
5	К	Бери-бери
6	В1	Гемофилия
7	В2	Құркұлак ауру
8	РР	Мишел ауруы
9	В12	бедеулік

B12

E

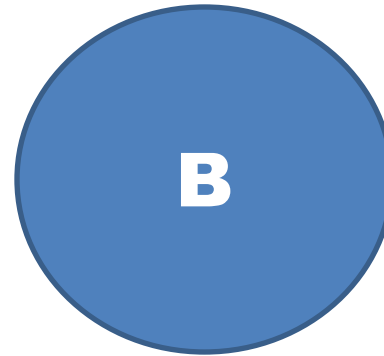
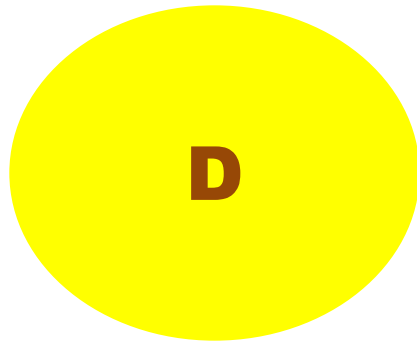
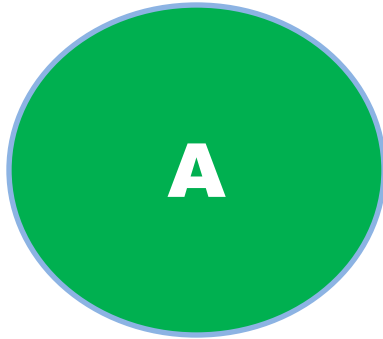
K

D

A

A

PP

D

B12